

Learning English through new media with Iranian-Islamic content development

Mohsen Jannejad

English Language Department, Shahid Chamran
University of Ahvaz, Khuzestan, Iran.

Saeed Khazaie

Assistant Professor, Shahid Chamran University of
Ahvaz, Khuzestan, Iran.

Habib Ahmadi

Master of Educational Planning, Research Institute of
Law and Social Studies.

Hossein Darjani

PhD in International Relations, Faculty Member of
Institute of Law and Social Studies.

Abstract

This study aimed at teaching English through the medium of mobile technology to Iranian students as non-English speakers to see if instruction thru new modes of delivery has any significant effect on their ability in the propagation of Persian-Islamic contents among nations. To that end, 280 male and female Persian, Turkish, and Arab learners between the ages of 14-16 with an elementary level of proficiency and from a middle socio-economic background with the available sampling method were selected. The survey instrument was a questionnaire that attitude of internal consistency reliability (Cronbach's alpha) was used for 93/0 reliability showed good reliability. Validity of the of the attitude construct validity was used Also, inspired by the perspectives of present and past Iranian philosophers and researchers. This study aim was practical and analysis level was Descriptive - inferential. Results unveiled that there were significant differences in how female and male learners applied literal translation, qualitative and quantitative aspects of the content, and repetition in the cultural genre of the learners' L2 (English) conversations; namely, the frequency percentile of the proper application of such cases among female Turkish-speaking learners was significantly higher. The result of this study could have implications for subsequent studies to enhance the relationship among members of Islamic nations thru teaching English forms of Persian-Islamic instructions in mobile-enhanced environments.

Key words: Islamic Persian content, mobile technology, Iranian learners, L2 learning.

آموزش زبان انگلیسی از طریق رسانه‌های نوین با تدوین محتوای ایرانی اسلامی

محسن جان‌نژاد

دکتری زبان و ادبیات انگلیسی زبان‌شناسی، استادیار گروه زبان انگلیسی،
دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران.

سعید خزایی

دکتری آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران.

حبیب احمدی*

کارشناس ارشد برنامه‌ریزی آموزشی، پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات
اجتماعی.

حسین درجانی

دکتری روابط بین‌الملل، عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات
اجتماعی.

چکیده

این پژوهش با هدف آموزش زبان انگلیسی از طریق فناوری ارتباطات سیار برای توانمندتر نمودن نوجوانان برای اشاعه فرهنگ اسلامی ایرانی انجام پذیرفت. این پژوهش از حیث هدف: کاربردی و حیث سطح تحلیل: توصیفی- استنباطی است. بدین منظور ۲۸۰ نفر دانش‌آموزان دختر و پسر فارسی، ترک و عرب‌زبان ایرانی از رده سنی ۱۴-۱۶ سال و از طبقه متوسط جامعه با سطح مهارت زبانی مقدماتی با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار تحقیق پرسشنامه بود که برای پایایی پرسش‌نامه نگرش از روش هم‌مانندگی درونی (آلفای کرونباخ) استفاده شد که ضریب پایایی ۰/۹۳ را نشان داد که پایایی مناسبی بود. جهت روایی پرسش‌نامه نگرش از روایی سازه استفاده شد. همچنین با الهام از دیدگاه‌های اندیشمندان و محققان ایرانی قدیمی و معاصر محتوای انگلیسی تدوین شد. شواهد آماری بیان‌گر تفاوت معنادار میان توزیع فراوانی فرایندهای کاربرد نشان‌ها، ترجمه تحت‌اللفظی از زبان مادری، کمیت و کیفیت متن و تکرار در گونه فرهنگی محاورات دانش‌آموزان به‌هنگام ارائه محتوای غیربومی ایرانی و محتوای اسلامی ایرانی بود که درصد فراوانی در میان دانش‌آموزان دختر ترک‌زبان به‌مراتب بالاتر بود. یافته‌های این تحقیق می‌تواند در جهت تقویت ارتباطات با سایر ملل اسلامی و تحکیم جایگاه اسلام در جهان، بهره‌گیری از نقاط قوت گونه موجود در فرهنگ اسلامی ایرانی به‌عنوان سرآغاز انجام پژوهش آموزش گفتگوها به زبان انگلیسی با استفاده از رسانه‌ها در پی داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: آموزش زبان انگلیسی، رسانه‌های نوین، رویکرد اسلامی ایرانی تهیه محتوای آموزشی.

مقدمه

بین‌المللی و تأثیرگذار بر قدرت رقابتی کشورها، امری غیرقابل اجتناب است. چگونگی ارتقاء سطوح دانش مهارت زبان انگلیسی در افراد از طریق توسعه آموزش به کمک فناوری وسایل جدید ارتباطی و محتوای مربوط به آن بدیهی است چراکه عوامل متعدد اقتصادی، اجتماعی، جسمانی، روانشناسی و ... می‌توانند مانع حضور افراد در کلاس‌های آموزشی به شیوه سنتی شوند.

برای تقلیل حساسیت‌های موجود نسبت به گسترش و نفوذ پی‌آمدهای فراگیری زبان انگلیسی، برخی از کارشناسان به ارائه الگوهایی از زبان انگلیسی پرداخته‌اند. از جمله آن‌ها می‌توان به الگوی زبان کمکی بین‌المللی انگلیسی اسمیت (Smith, 1983)، الگوی زبان جهانی انگلیسی نونان (Nunan, 2000) و مدل زبان بین‌المللی انگلیسی باکستر (Baxter, 1980) اشاره نمود. وجه مشترک همه این الگوها تأکید بر ماهیت جهانی زبان انگلیسی به دور از هرگونه تأثیرگذاری فرهنگی و ایدئولوژیک است. از آنجایی که جهانی‌شدن به شکل کنونی الگوی نامتقارنی است که از جانب کشورهای غربی که دارای خواستگاه مشترک فرهنگی‌اند از طریق زبان انگلیسی به نظام جهان تحمیل شده است، نقش این زبان در گسترش الگوی جهانی‌شدن بسیار مؤثر قلمداد می‌شود؛ زیرا با این ابزار، افزون بر انتشار یک‌سویه افکار، فرهنگ، رسوم و عادات اجتماعی گروهی خاص، سلطه و برتری آن گروه نیز مورد تبلیغ و اعمال قرار می‌گیرد که با واژه جهانی‌شدن به معنای همگرایی همه ملل در تقابل است. Cummins (۱۹۸۴) یکی از جنبه‌های جهانی‌شدن که اهمیت بسزایی برای آموزگاران دارد، ارتباط میان ملل و فرهنگ‌هاست. به مخاطره افتادن هویت اجتماع اکثریت از طریق تنوع زبانی، فرهنگی، نژادی و دینی می‌باشند. به همین خاطر استفاده از سیاست آموزشی مشکل را ناپدید می‌کند (Cummins, 1984).

در بین مؤلفه‌های فناوری ارتباطات سیار نظیر تلفن همراه، پیشکار دیجیتال شخصی و رایانه‌های کیفی قابل حمل، تلفن همراه را می‌توان محبوب‌ترین و پرکاربردترین مؤلفه‌ها در سراسر دنیا به شمار آورد (Cui & Wang, 2008). طبق گزارش سازمان ملل (۲۰۱۰)، اکنون بیش از ۴/۶ میلیارد نفر از افراد در سراسر دنیا مشترک تلفن همراه هستند؛ به عبارتی بیش از ۶۷ درصد مردم در دنیا از امکانات تلفن همراه استفاده می‌کنند. این رقم در کشورهای درحال توسعه و فقیر به مراتب بیشتر است به طوری که بیش از ۷۵ درصد این مشترکان، در این کشورها زندگی می‌کنند. به موازات رشد در تعداد مشترکان تلفن همراه، در دو دهه گذشته امکانات زیادی همچون دوربین، رادیو، امکان اتصال به اینترنت و ... به این تلفن‌ها اضافه شده است و روند به‌گونه‌ای بوده است که اکنون بیش از سه نسل از این تلفن‌ها به بازار عرضه شده‌اند.

با رشد سریع فناوری ارتباطات سیار آموزش از طریق تلفن همراه به تدریج گونه‌ای جدید و مؤثر در حوزه آموزش و پرورش به حساب می‌آید چراکه علاوه بر داشتن مزایای آموزش الکترونیکی توانسته است محدودیت‌های زمانی و مکانی حاکم بر کلاس‌های سنتی را در هم شکند (Chen & Hsu, 2006).

در همین راستا آمار تحقیقات و نوشته‌ها در حوزه یادگیری از طریق ارتباطات سیار از سال ۲۰۰۰ میلادی روندی کاملاً صعودی به خود گرفته است.

در جهان امروز زبان انگلیسی به‌عنوان تنها زبان ارتباطی در راستای جهانی‌شدن مطرح است که دیگر زبان‌ها از داشتن چنین موقعیتی عمدتاً محروم‌اند. نفوذ غیرقابل انکار زبان انگلیسی در عرصه‌های مختلف علوم، فناوری، تجارت، سیاست، ارتباطات فرهنگی و ... بر کسی پوشیده نیست (Talebi Nejad and Akbari, 2001). لذا فراگیری زبان انگلیسی به‌عنوان یک‌زبان

شکل می‌دهد اما یک سری وجه مشترک نیز در راه درک و رشد جامعه‌شناسی زبان وجود دارد (Hudson, 1996). با بهره‌گیری از وجوه مشترک مطالعه حاضر تأثیر زبان مادری و جنسیت فراگیران نوجوان ایرانی را در یادگیری محتوای آموزشی زبان انگلیسی برگرفته از تحقیقات و رویکردهای دانشمندان و محققان ایرانی مورد بررسی قرار می‌دهد. نیاز مبرم شهروندان در دنیای امروزی به برقراری ارتباط با سایر همتایانشان در نقاط مختلف دنیا به منظور طرح و بهره‌مندی از نقطه نظرات آن‌ها ضرورت فراگیری زبان انگلیسی به‌عنوان یک‌زبان بین‌المللی را بیش‌ازپیش ایجاب می‌کند؛ اما وضعیت کنونی زبان انگلیسی و سیر تحولات در مسیر جهانی‌شدن بر این نکته صحنه می‌گذارد که این زبان ترویج افکار و عقاید خاصی را به شکل یک‌جانبه سبب می‌شود. این امر قطعاً حاوی تأثیرات منفی است چراکه که از گرایش‌های فرهنگی اصیل اسلامی ایرانی زبان آموزان ایرانی در حین یادگیری زبان انگلیسی کم شده و برخی باورهای جایگزین در ذهن زبان‌آموزان ایجاد می‌شود. تأثیر این تغییر در برخی از زبان‌آموزان به حدی است که آنها را دچار تعارض و احساس کشمکش درونی و بی‌ثباتی نموده است. از این‌رو برای جلوگیری از چیرگی نامتقارن کاربرد این زبان بر گونه فرهنگ بومی دانش‌آموزان ایرانی در فراگیری زبان انگلیسی از طریق ارتباطات سیار این مطالعه علاوه بر بررسی نقش مؤلفه‌هایی چون زبان، جنسیت، طبقه اجتماعی و فرهنگ بومی دانش‌آموزان در یادگیری زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی، قصد دارد تا تأثیر ارائه محتوای انگلیسی با رویکرد ایرانی اسلامی را بر روی محاورات آتی دانش‌آموزان در اشاعه این فرهنگ مورد مذاقه قرار دهد، بنابراین سؤالات پژوهش عبارتند از:

۱. آیا مؤلفه‌هایی چون زبان مادری، جنسیت، طبقه اجتماعی و فرهنگ بومی دانش‌آموزان

به‌وضوح یادگیری زبان و یادگیری فرهنگ دو مقوله کاملاً مجزا هستند ولی درعین حال این دو به یکدیگر کاملاً وابسته‌اند. بدین معنا که افراد نه تنها در نزد خویش از طریق زبان اصالت را شکل می‌دهند بلکه در یک مفهوم عمیق‌تر زبان در نوع خود قسمتی از این اصالت است. در حقیقت نظام زبانی جزئی از نظام اجتماعی است و هیچ‌کدام جدای دیگری فراگرفته نمی‌شوند (Halliday, 2004). زبان مادری یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های هویت و کرامت انسان است که توجه به آن به‌هنگام طراحی محتوای آموزشی در نوع خود می‌تواند ضامن حفظ آن باشد. از آنجا که الهام از فرهنگ بومی نقش بسزایی در یادگیری زبان انگلیسی ایفا می‌کند لذا خروج از مرحله تجریدی و نهادینه شدن این رویکرد در حوزه نوین آموزش و پرورش یک امر بدیهی محسوب می‌شود.

برای این‌که فراگیران موفق زبان باورهای عمیقی را نسبت به فرایند یادگیری زبان، توانایی‌های خود و راهبردهای یادگیری به‌همراه دارند، طراحی و آماده‌سازی مواد آموزشی با حفظ هویت فرهنگی و ملی نوجوانان می‌تواند راهگشای آنان در ارتباطات با سایر همتایانشان باشد (Bernat & Lloyd, 2007). در واقع کاربرد شیوه‌های صحیح یاددهی و یادگیری زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی به دانش‌آموزان می‌تواند کمکی در جهت ارتباط سریع و آسان آنان با سایر همتایان خود از دیگر ملل، ادیان و فرهنگ‌ها باشد و ارتقاء در روابط اجتماعی به‌نوبه خود باعث رشد قابل‌توجه توان شناختی اعضای جامعه گفتمانی می‌شود (Vygotsky, 1987). این فرایند در نوع خود نه تنها می‌تواند افق‌های جدیدی از علم و دانش را پیش روی آنان باز کنند بلکه می‌تواند در توانمندتر نمودن نوجوانان به‌عنوان طلایه‌داران اشاعه فرهنگ اسلامی ایرانی مؤثر واقع شود.

اگرچه هر فرد تجربه‌ای منحصر به‌فرد در مورد زبان دارد و بر این اساس چارچوب دستوری خاصی را

در یادگیری زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی بر روند یادگیری از طریق فناوری‌های نوین تأثیر معناداری دارند؟

۲. آیا ارائه محتوای آموزشی از طریق تلفن همراه به زبان انگلیسی بر مبنای فرهنگ ایرانی اسلامی تأثیر معناداری بر محاورات دانش‌آموزان نوجوان ایرانی دارد؟

روش تحقیق

روش انجام پژوهش از حیث هدف، کاربردی و از حیث سطح تحلیل، از نوع توصیفی-استنباطی است. جامعه آماری در این پژوهش ۲۸۳ نفر از دانش‌آموزان پسر و دختر ایرانی فارسی‌زبان، عرب‌زبان و ترک‌زبان از مقطع متوسطه تحصیلی و از رده سنی ۱۴-۱۶ سال بودند. این نمونه آماری شامل ۱۵۱ دختر (۶۱ فارسی‌زبان، ۴۰ عرب‌زبان و ۴۰ ترک‌زبان) و ۱۳۲ پسر (۵۷ فارسی‌زبان، ۳۳ عرب‌زبان و ۴۲ ترک‌زبان) از طبقه متوسط جامعه بود که از طریق روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدن و با انجام آزمون تعیین سطح نلسون تمامی آنان در سطح مقدماتی مهارت زبانی همگون‌سازی شدند. پرسش‌نامه-از آنجا که پرسش‌نامه ابزاری جهت شناسایی چالش‌ها و نیازها و رسیدن به اهداف پژوهشی است، به‌منظور سنجش میزان نگرش دانش‌آموزان نوجوان ایرانی و والدین آن‌ها به نوع محتوای آموزشی مبتنی بر فرهنگ ایرانی اسلامی و ابعاد مؤثر بر طراحی و آماده‌سازی محتوای آموزشی و شیوه ارائه آن از طریق فناوری‌های نوین ارتباطی پرسش‌نامه لیکرت مبتنی بر ۲۵ سؤال آماده شد. این پرسش‌نامه میزان موافقت و مخالفت والدین و فرزندان را بر روی یک مقیاس پنج‌درجه‌ای به صورت کاملاً موافق، موافق، بدون نظر، مخالف و کاملاً مخالف مشخص می‌نمود. پایایی پرسش‌نامه نگرش از روش هم‌هنگی درونی (آلفای کرونباخ) استفاده شد که ضریب پایایی ۰/۹۳ را نشان داد که پایایی مناسبی بود. جهت روایی پرسش‌نامه

نگرش از روایی سازه استفاده شد. برای این منظور سؤالات با توجه به عناصر نگرش در سه جنبه عاطفی، رفتاری و شناختی طراحی شد. با توجه به رابطه متقابل زبان و فرهنگ و مشتمل بودن یکی در یادگیری دیگری، شناخت عوامل فرهنگی در آموزش زبان یکی از مؤلفه‌های بود که کانون توجه سؤالات پرسش‌نامه قرار گرفت. پرسش‌نامه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی را که شامل سؤال‌هایی در مورد ویژگی‌های فردی و اجتماعی دانش‌آموزان ایرانی مانند سن، تعداد افراد خانواده، وضعیت اقتصادی و وضعیت مسکن بود را نیز در برمی‌گرفت.

محتوای آموزشی. هشت درس مجازی این مجموعه مهارت‌هایی چون خواندن، نوشتن، گفتن، شنیدن و نکاتی در رابطه با واژگان، اصلاحات و دستور زبان را دربرداشت. تمامی درس‌ها شامل دو محاوره می‌شد که محاورات با در برگرفتن مهارت‌های شنیداری و گفتاری و نکاتی چند در مورد دستور زبان و واژگان زمینه تقویت این مهارت‌ها را برای دانش‌آموزان فراهم می‌ساخت.

مضمون و محتوای این متون و تمرین‌ها بر پایه کتاب‌هایی چون *اسلام پزشکی بی‌درو* (Shirazi, 1994) *پیش از آنکه دیر شود* (Sarshr, 2002) و الهام از دیدگاه دانشمندان و محققان بزرگ ایرانی در دوران معاصر و در عصر قدیم همچون استاد شهید مرتضی مطهری و ابن سینا برای ارائه از طریق فناوری ارتباطات سیار در محیط مجازی آموزش طراحی و تدوین شده بود.

آزمون. عناوین مشخصی به‌منظور انجام آزمون شفاهی فراگیران در قالب گروه‌های دو نفری در فضای مجازی بعد از اجرای هر جلسه آموزشی در نظر گرفته شد. آزمون نوشتاری در قالب خرده‌آزمون‌های نوشتاری یادآوری و نوشتاری چهارگزینه‌ای برای ارائه از طریق تلفن همراه و اجرای آن در فضای مجازی در پایان جلسات غیررسمی طراحی شد. آزمون نوشتاری نیز دربرگیرنده سؤالاتی به‌منظور ارزیابی کلیه

ارتباطات سیار در دسترس فراگیران قرار گرفت. به بیان ساده‌تر علاوه بر ارائه مطالب طراحی شده، تمامی تمرین‌ها نیز برای تحلیل و پاسخ بین اعضای نمونه آماری در دستور کار قرار داده شد، به‌نحوی که پس از فراگیری محتواهای جدید آموزشی دانش‌آموزان به شکل تعاملی و از طریق پیامک به حل تمرین‌ها می‌پرداختند.

اجرای آزمون. بعد از اجرای هر جلسه آموزشی فراگیران از هر دو گروه در قالب دسته‌های دو نفری به انجام گفتگو در مورد موضوع مشخص می‌پرداختند. بعد از پایان آخرین جلسه آموزشی (جلسه ۱۸) فراگیران به آزمون نوشتاری که ۲۰ سؤال چهارگزینه‌ای و ۲۰ سؤال تشریحی را در مورد سنجش توان گفتمانی دانش‌آموزان را در قالب ۱۵ گفتگو شامل می‌شد در مدت زمان ۳۵ دقیقه پاسخ گفتند.

یافته‌ها

تعداد کل گفتگوهای ضبط شده ۳۳۳۲ گفتگو بود که در طی ۱۸ جلسه آموزشی غیررسمی بین فراگیران به‌انجام رسیده بود.

بررسی نتایج تجزیه و تحلیل پاسخ‌های ارائه شده به سؤالات پرسش‌نامه از سوی دانش‌آموزان و والدین آنها، از تأثیر بسیار ناچیز مقدمات فرهنگی بر فراگیری مهارت‌های اصلی زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی حکایت داشت. چراکه در مجموع اکثریت قریب به اتفاق والدین شور و اشتیاق زیادی را در جهت ارتقای دانش زبان‌های خارجی فرزندانشان بروز می‌دادند که همین واکنش در پاسخ آنان به سؤالات پرسش‌نامه کاملاً مشهود بود.

در یک بررسی اجمالی گفتگوها با معیارهایی همچون ترجمه تحت‌اللفظی، نقل قول از سایرین، وجه فعل و نحوه استفاده از ضمائر، گفتمان دختران دانش‌آموز ایرانی با یک روند نزولی در کاربرد ترجمه تحت‌اللفظی و وجه فعل معلوم به شاخصه‌های معیار

مهارت‌های شنیداری و نوشتاری بود و پرسش و پاسخ از طریق سیستم ارسال پیامک بین معلم و دانش‌آموزان صورت می‌گرفت. این آزمون که ۲۰ سؤال چهارگزینه‌ای و ۲۰ سؤال تشریحی را در مورد سنجش توان گفتمانی و سطح مهارت زبانی دانش‌آموزان نوجوان ایرانی سطح متوسطه تحصیلی را در قالب ۱۵ گفتگو شامل می‌شد برای زمان پاسخ‌گویی ۳۵ دقیقه آماده شد. نمونه یکی از این آزمون‌ها در قالب تمرین سؤالات نوشتاری چهارگزینه‌ای و تشریحی در پیوست نمایش داده شده است.

مرحله اجرای پژوهش

در ابتدا و پیش از شروع اجرای پژوهش اهداف کلی انجام آن برای فراگیران بیان شد. همچنین در قالب یک فیلم آموزشی مراحل و زمان ارسال محتوا و انجام تمرین شفاف‌سازی و تبیین شد. در پایان هر دو گروه از فراگیران در یک جلسه آموزشی مجازی شرکت نمودند. به‌علاوه پرسش‌نامه (ر.ک. ۲-۳ پرسش‌نامه) در اختیار فراگیران گذاشته شد تا با تکمیل آن به بیان دیدگاه‌ها و نقطه نظراتشان بپردازند. بعد از جمع‌آوری این پرسش‌نامه‌ها برنامه‌ریزی برای انجام مراحل اصلی نیز انجام پذیرفت. چراکه در این زمان پاسخ سؤالاتی نظیر دریافت چند پیامک در روز را مناسب می‌دانید؟ و زمان مناسب برای دریافت آن را چه زمانی می‌دانید؟ از سوی دانش‌آموزان روشن شده بود. در نمودار (۱) نظر دانش‌آموزان ایرانی در مورد زمان مناسب دریافت پیامک نمایش داده شده است. اکثر دانش‌آموزان بازه زمانی بین ساعت ۵ تا ساعت ۷ بعدازظهر را زمان مناسبی برای این منظور می‌دانستند.

ارائه محتوای آموزشی. محتوای آموزشی در نظر گرفته شده بر اساس برنامه درسی برای ارائه در یک ترم تحصیلی و در قالب ۱۸ جلسه آموزشی مجازی و غیررسمی از جانب یاددهنده و به کمک فناوری

می‌دهد هر حرکت بسته به هدف ارتباطی مقداری از این تفاوت‌ها را در یک حوزه خاص در الگوی مضمونی امکان می‌دهد. Halliday (۱۹۸۳) مضمون را عنصری می‌داند که ابتدای ساختار تخصیص می‌یابد و آن را نقطه شروع تلقی می‌کند. Jalalifar and Nazami (۲۰۱۱) نیز از دیدگاه سازمان متن و به‌عنوان ارتباط گفتمان به مضمون می‌نگرند و بر این باورند که نظام متن از نظام پیش روی در چارچوب مضمون و گزاره تعیین می‌شود. جدول (۱) اطلاعات مضمونی را در مورد مقایسه ساختارهای داخلی گونه‌گفته‌های دانش‌آموزان ایرانی که محتوای آموزشی ایرانی اسلامی را به زبان انگلیسی و از طریق تلفن همراه فراگرفته بودند را نشان می‌دهد. پنج مورد اول مربوط به مضمون‌های موجود در گفتگوی پسران دانش‌آموز و پنج مورد مربوط به مضمون گفتگوی دختران دانش‌آموز است.

زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی قرابت بیشتری داشت.

بنا بر اهمیت ساختارهای متنی همچون مضمون و گزاره و همچنین اهمیت گونه در مطالعات اخیر، در پژوهش حاضر و در تجزیه و تحلیل اطلاعات هر کدام به تفکیک مورد بررسی قرار گرفتند. از آنجا که یکی از اهداف اصلی انجام این پژوهش بررسی محتوای گونه‌گفته‌های دانش‌آموزان ایرانی به‌هنگام ارتباط و تعامل با سایر هم‌تایان خود در جهت ارتباط با سایر ملل و اشاعه فرهنگ اسلامی ایرانی بود، بررسی هر کدام از حرکت‌های مربوط به بیان، جزئی از اهداف کلی پژوهش محسوب می‌شد. به آن دلیل که تحقق ارتباط در سطح حرکت از طریق راهبردهای گوناگون امکان‌پذیر است یک نسبت خاص از تنوع در ساختار داخلی و حرکتی گونه‌های مختلف بسته به موضوع یا رشته مورد بحث و همچنین دانش‌پیشین از هدف دور از انتظار نیست. همان‌گونه که مطالعات نشان

جدول ۱: مقایسه تعداد و نوع مضمون‌ها در گونه‌گفته‌های پسران و دختران دانش‌آموز ایرانی

دختران			پسران			نوع گفتگو				
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	شماره گفتگو
۸	۷	۶	۶	۸	۳	۴	۳	۴	۳	تعداد کل مضمون‌ها
۳	۴	۲	۲	۴	۱	۰	۰	۱	۰	تعداد مضمون‌های متنی

صعودی را در جهت رهایی از ابهامات و نقاط پیچیده سیر می‌نمود.

رابطه بین نگرش اعضای جامعه آماری در این پژوهش با تعداد افراد خانواده از نوع معنی‌دار بود. نتایج پژوهش نشان داد که هر چقدر تعداد افراد خانوار کمتر باشد نگرش مثبت‌تری نسبت به شیوه‌های یادگیری نوین آموزش با رویکرد اسلامی ایرانی وجود دارد (جدول ۲).

با توجه به جدول (۱) درحالی‌که در گونه‌گفته‌های پسران تعداد مضمون‌ها به چهار مضمون در کل ساختار حرکتی می‌رسید؛ در گونه‌گفته‌های انگلیسی دختران که زبان انگلیسی را در جهت اشاعه فرهنگ اسلامی ایرانی به کار گرفته بودند این تعداد بعضاً به دو برابر یعنی هشت مضمون می‌رسید.

اعمال ساختار ساده از راهبردهایی بود که با گذشت زمان در محاورات دانش‌آموزان دختر و پسر ایرانی نمونه آماری این پژوهش روند توزیع فراوانی

جدول ۲: رابطه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی دانش‌آموزان ایرانی و نگرش به نوع محتوا در یادگیری زبان انگلیسی

معنی‌داری	همبستگی	متغیر
۰/۰۳۱	-۰/۳۹۱	سن
۰/۰۰۸	-۰/۴۷۱	تعداد افراد خانواده
۰/۰۳۹	۰/۳۷۵	وضعیت اقتصادی خانواده

با توجه به مقدار آماره آزمون مربع خبی، ملاحظه می‌شود که ارتباط مستقیمی میان دو متغیر زبان مادری دانش‌آموزان ایرانی و یادگیری زبان انگلیسی از طریق فناوری نوین وجود دارد.

جدول ۳: آزمون مربع خبی برای رابطه زبان مادری دانش‌آموزان ایرانی با یادگیری زبان انگلیسی از طریق فناوری نوین

مقدار مربع خبی	اعتبار آزمون	درجه آزادی	تعداد داده‌ها
۰/۳۶۱	۰/۰۱۲	۱	۲۸۳

بر این اساس و با یک نگاه کلی بر عملکرد دانش‌آموزان دختر و پسر ایرانی می‌توان به عملکرد بهتر دانش‌آموزان ترک‌زبان در یادگیری آموزه‌های اسلامی ایرانی به زبان انگلیسی پی برد. از سوی دیگر مقدار آماره آزمون مربع خبی از وجود ارتباط مستقیم بین دو متغیر جنسیت دانش‌آموزان ایرانی و یادگیری محتوای آموزشی انگلیسی از طریق فناوری نوین ارتباطات سیار حکایت دارد.

جدول ۴: آزمون مربع خبی برای رابطه جنسیت فراگیران با یادگیری زبان انگلیسی از طریق فناوری نوین

مقدار مربع خبی	اعتبار آزمون	درجه آزادی	تعداد داده‌ها
۰/۲۴۰	۰/۰۲۵	۱	۲۸۳

مقایسه نتایج حاصل از بررسی میزان یادگیری دانش‌آموزان پسر و دختر ایرانی عملکرد بسیار مطلوب دختران ترک‌زبان در مقایسه با هم‌تایان فارس و عربشان را تأیید می‌کند. این نتیجه در حالی است که پسران فارسی‌زبان نسبت به هم‌تایان دختر خویش سطح یادگیری بهتری داشتند، برعکس دو گروه دیگر دختران آموزه‌های اسلامی ایرانی را به زبان انگلیسی بهتر یاد می‌گرفتند.

جدول ۵. مقایسه توصیفی عملکرد دانش‌آموزان ایرانی در یادگیری آموزه‌های ایرانی اسلامی به زبان انگلیسی

زبان مادری	جنسیت	نمره آزمون
ترک	پسر	۱۸/۱۲
	دختر	۱۹/۳۴
فارس	پسر	۱۶/۵۲
	دختر	۱۴/۲۲
عرب	پسر	۱۴/۱۱
	دختر	۱۵/۲۸

بحث و نتیجه‌گیری

اگرچه مطالعات نشان می‌دهند که بهره‌گیری از فناوری‌های روز مثل رایانه و تلفن همراه در خارج از محیط‌های آموزشی این امکان را به افراد می‌دهد که با سرعت بیشتر و بهتر بیاموزند و احساس رضایت بیشتر از عملکردشان داشته باشند (Mehmet, 2004)؛ بر اساس نتایج حاصل از انجام پژوهش نیاز به بازنگری روش‌های آموزشی امری اجتناب‌ناپذیر است تا با استفاده از یافته‌های نوین پژوهشی، بتواند بیشترین بازده را برای فراگیران داشته باشد. تأسی از الگوهای اسلامی ایرانی در تهیه و تدوین محتوای آموزشی در راستای یادگیری زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی در شیوه‌های نوین آموزش از اهمیت بسزایی برخوردار است چراکه الهام از سیره

در سطح باورها پسران نسبت به آنان اعتقاد مضاعف‌تری نسبت به توانایی خود در یادگیری زبان‌های خارجی داشتند درحالی‌که تنها ده درصد از دختران چنین اعتقادی را در سطح بالا و نه کامل داشتند. به‌علاوه عملکرد پسران ترک‌زبان در محاورات و آزمون‌ها نقش زبان اول و قرابت‌های دستوری و ساختاری را نسبت به باور در توان یادگیری زبان دوم پررنگ‌تر و بااهمیت‌تر جلوه می‌دهد. اگرچه Tercanlioglu (۲۰۰۵) عواملی چون سن، طبقه اجتماعی و شرایط محیطی آموزش را در شکل‌گیری باورها دخیل می‌داند اما یکسان نگاه داشتن این شرایط نقش زبان مادری را پررنگ‌تر جلوه داد.

این نتایج متصدیان حوزه آموزش‌وپرورش را بر آن می‌دارد تا با آشنایی با گونه‌های جدید آموزش بستر لازم را برای کاربرد فناوری‌های نوین ارتباطی در این حوزه فراهم آورند تا ضمن به‌کارگیری آنها زمینه ارتباط فراگیران به‌عنوان اعضای جامعه گفتمانی فراهم شده تا بتوانند از این طریق افق‌های جدید دانش و بینش را سیر نمایند. به‌واسطه این شناخت کامل از مبانی دیگر ادیان و فناوری اقدام به برقراری ارتباط با سایر هم‌تایان آسان‌تر می‌گردد و همین امر به دانش‌آموزان ایرانی کمک می‌کند تا از فرهنگ اصیل اسلامی ایرانی خود برای اداره کشور و جامعه جهانی بهره‌مند شوند (Shaehidi, 2011). در این راستا با افزایش تسلط متصدیان حوزه آموزش‌وپرورش بر زبان مقصد و ابعاد فرهنگی آن افزایش درک متقابل و تسهیل حصول اهداف و پیشرفت فرایندهای برنامه‌دستی را به دنبال دارد. لذا فراهم آوردن بستری مناسب برای متصدیان و یادگیرندگان زبان خارجی است می‌تواند میان زبان مقصد و فرهنگ آن ارتباطی مناسب برقرار کند. در آخر نتایج این تحقیق با یافته‌های تحقیق Sarani, Aayati (۲۰۱۴) که به بررسی نگرش دانشجویان نسبت به تلفن همراه در یادگیری زبان پرداخته‌اند و نشان داد که اکثر

زندگی دانشمندان و بزرگان مسلمان در سطح بالاتری نه تنها زمینه جذب نوجوانان به سمت‌وسوی یادگیری زبان انگلیسی را فراهم می‌آورد بلکه با مأنوس کردن آنها با شیوه‌های صحیح زندگی واگرایی آنان از فرهنگ اسلامی ایرانی و سوق به‌سوی فرهنگ‌های بیگانه را به حداقل سطح ممکن می‌رساند.

بررسی‌ها و شواهد آماری بیان‌گر آن بود که با سیر زمان توزیع فراوانی فرایندهای کاربرد نشان‌ها، ترجمه تحت‌اللفظی از زبان مادری، کمیت و کیفیت متن و تکرار در گونه فرهنگی گفتمان دانش‌آموزان محاورات، روندی نزولی را به خود گرفته است. چنین نتیجه‌ای را می‌توان به ارتقای دانش عمومی دانش‌آموزان نسبت داد. به عبارت ساده‌تر اگرچه اعضای نمونه آماری این مطالعه از سطح پیش‌متوسط زبانی بودند اما فرهنگ‌های متفاوت آنان که به شکل دانش عمومی آنان تبلور می‌یابد و به‌نوعی هم‌زمان با شروع فرایند یادگیری و در طی ارتقای آن فعال می‌شود به‌نوبه خود عامل مهمی در بالا بردن سطح آگاهی دانش‌آموزان محسوب می‌شود چرا که تلاش برای درک و یادگیری موضوع‌های جدید به شکل ناخواسته‌ای دانش‌آموزان را به سمت‌وسوی بهره‌گیری از دانش پیشین سوق می‌دهد. در این بین ظهور فناوری ارتباطات سیار و مؤلفه‌های آن نیز سرعت فرایند یادگیری را بهبود می‌بخشد. بدین ترتیب با قابلیت یاددهی در هر زمان و در هر مکان با استفاده از فناوری‌های نوین فرایند آموزش را از انحصار کلاس‌های رسمی درس خارج می‌کند و با ایجاد تسهیلات نوینی همچون امکان طرح پرسش و پاسخ در محیط مجازی نیل به اهداف آموزش‌وپرورش با رویکردهای متفاوت را سرعت می‌بخشد.

عملکرد دختران ترک‌زبان ایرانی در یادگیری محتوای آموزشی انگلیسی نسبت به هم‌تایان فارس و عرب را می‌توان بیشتر به قرابت ساختار زبانی آنان به زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی نسبت داد، چراکه

Vygotsky, L. (1978). Interaction between Learning and Development. In *Mind in Society*. (Trans. M. Cole). Cambridge, MA: Harvard University Press., pp. 79-91.

دانشجویان خواستار به‌کارگیری تلفن همراه در یادگیری زبان و ترکیب این روش با سایر روش‌های نوین جهت یادگیری زبان انگلیسی هستند، هم‌پوشانی دارند.

منابع

- Talebinezhad, M. R. & Aliakbari M. (2001). Basic Assumptions in Teaching English as an international language. *The InternetTESLJournal*, 7.2001. <http://iteslj.org/article/Talebinezhad-EIL.htm>. [persian]
- Bernat, E. Lloyd, R. (2007). Exploring the gender effect on EFL learners' beliefs about language learning. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 7., pp. 79-91.
- Chen, N.-S., Hsieh, Sh.-W., & Kinshuk. (2008). The effects of short-term memory and content representation type on mobile language learning. *Journal of Learning and Technology*, 12, PP. 93-113.
- Cui, G., Wang, Sh. (2008). Adopting cell phones in EFL teaching and learning. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*, N. 1, pp. 69-80.
- Cummins, J. (1984). *Bilingualism and special education: Issues in assessment pedagogy*. San Francisco: College-Hill Press.
- Darabi ghane, H. (1996). *The Effect of Cultural Introductions on EFL Reading Comprehension. MA Dissertation, Tehran: Tehran University*. [persian]
- Fattahi, G. Zamanie por, B. (2009). *assess the with a focus on Islamic culture - Iran". Media, N5.*, pp. 2-7. [persian]
- Shirazi, A. (1994). *Islam A islam is no medicine physician*. Qom: Ahlul-Bayt Institute for Islamic Research and Publication (P). [persian]
- Hadi Sarani, Mohsen Aayati. (2014). *the impact of mobile phone using(SMS)on learning english vocabulary and the students' attitude. research in curriculum planning*, 48-60. [persian]
- Tercanlioglu, L. (2005). Pre-service EFL teachers' beliefs about language learning and how they relate to gender. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, pp. 145-162.